

Posudek bakalářské práce

Aneta Vrzáčková: Teoretické a praktické aspekty tvorby a významu spisových řádů u obou skupin původců

Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická, Ústav historických věd, obor: Spisová a archivní služba, Pardubice, srpen 2015

Bakalářská práce Anety Vrzáčkové je věnována jednomu ze zásadních témat nejen současné spisové služby, a sice teoretickým základům, tvorbě a významu spisových řádů u obou skupin původců (z pohledu zákona o archivnictví) – tedy veřejnoprávních a soukromoprávních.

Vychází přitom z platných legislativních norem, literatury, interních předpisů zkoumaných původců a využívá i dostupné internetové zdroje.

Práce je rozdělena do čtyř základních kapitol, v nichž se postupně věnuje dílčím tématům v podobě charakteristiky základních pojmů výkonu spisové služby, její stručné historii a dále pak v praktické části rozebírá po třech příkladech normy veřejnoprávních a soukromoprávních původců. Zvolené původce pak krátce představuje a předkládá hodnocení jejich spisového řádu.

Teoretickou část práce přirozeně opírá o střídavě existující literaturu, kterou doplňuje informacemi ze současné archivní legislativy. Ve snaze o vlastní interpretaci uvedených zdrojů se místy dopouští drobných nesrovnalostí, které však je možné přičítat zatím malé praktické zkušenosti s výkladem některých ustanovení zákona o archivnictví. Často to vyplývá ze skutečnosti, že na některé otázky se názory postupem času vyvíjejí a je velmi obtížné bez znalostí hlubších souvislostí nalézt tu správnou odpověď (např. na str. 16. se autorka opírá o názor, „je možné vést pouze část spisové služby elektronicky a zbytek písemně“, viz odkaz 15). Tento přístup již byl překonán a výkon spisové služby až na výjimky nelze kombinovat. Také na str. 19, kde uvádí, že „archivář by měl do archivu předávat originály, nikoliv rozmnožené písemnosti“ – Jakého archiváře jakého archivu zde autorka myslí, není zřejmé. Několik drobných nesrovnalostí se dále vyskytuje na str. 21, kde na místo Protokolu je uváděna Zpráva o provedeném skartačním řízení a poněkud zjednodušeně interpretuje názory kolegyně J. Štouračové o přejímání písemností do archivu. V této souvislosti se nabízí otázka: jaký je zásadní rozdíl mezi pojmy písemnost a dokument, které se v práci, ale i v současné praxi vyskytují? Určité rozpaky přináší pohled na využití zdrojů pro popis vývoje spisové služby, kde se místy ztrácí přehled o jejich skutečném využití. Při vědomí skutečnosti, že vždy při aplikaci „stručného pohledu“ je riziko nerovnoměrného výtahu a zkratkovitosti až na hranici vytržení z kontextu, mohla autorka alespoň vhodně doplnit zdroj svých informací patřičnými odkazy.

Z výše uvedeného je zřejmé, že studentka se v legislativě i teorii spisové služby sice orientuje, ale je potřeba více praktických zkušeností pro správnou volbu zdroje a jeho využití.

O poznání lépe je zpracována část praktická, kde se autorka věnuje rozboru spisových norem zvolených původců a zde je možné konstatovat, že volba byla dobrá a podařilo se poukázat jak na společné rysy dvou velkých skupin původců, tak na dílčí rozdíl právě uvnitř těchto skupin. Autorka dokázala odhalit i velice jemné odlišnosti obsahu spisových řádů a vysvětlit jejich podstatu. Naproti tomu si dovoluji poukázat na chybné uvedení informace, že Jiří Klikorka stál v čele univerzity do roku 1969 (str. 32), zejména pokud víme a autorka to správně uvádí na str. 34, svůj název Univerzita škola získala až v roce 1994.

Bohužel bez povšimnutí zůstala informace, že spisová norma Diakonie Českobratrské církve evangelické vychází z již neplatné vyhlášky č. 646/2004 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, a to přesto, že tento typ původce spisovou službu vykonávat nemusí.

Práce je napsána srozumitelně, bez chyb, jen občas stylisticky neobratně, odborné pojmy jsou používány vesměs správně, i když jak již bylo uvedeno v úvodu hodnocení, nevyhnula se autorka některých chybným interpretacím. Z pohledu naplnění tématu zůstává lehce za možnostmi detailnější rozbor významu spisových řádů, zejména z pohledu elektronické spisové služby a budoucího ukládání digitálních dokumentů do digitálního archivu a jejich následného využívání. Rovněž by si zasloužil pozornost význam povinnosti předkládat spisové plány veřejnoprávních původců archivům.

Po technické stránce je práce napsána na slušné úrovni a přesto, že neobsahuje žádné přílohy (potřebné příklady jsou zpracovány přímo do textu), není jejich přítomnost postrádána. Naopak by si zasloužila doplnění o seznam zkratk.

Každopádně se jedná o původní odbornou práci, která si zaslouží uznání za pečlivost a zájem o uvedenou problematiku. S přihlédnutím k výše uvedeným připomínkám ji navrhuji k obhajobě a hodnotím jako velmi dobrou.

V Pardubicích dne 2. srpna 2015

Mgr. Helena Pochobradská, Ph.D.